

An aerial photograph of a city street, likely in a European city, showing a mix of old and new buildings, a river, and a street intersection. The image is used as a background for the text.

CYKLING UNDER ALKOHOLPÅVERKAN

Henriette Wallén Warner

Jan Andersson, Christopher Patten

Caroline Andersérs, Ruggero Ceci, Liza Jakobsson

vti

CYKLING UNDER ALKOHOLPÅVERKAN I SVERIGE

- Ingen specifik promillegräns
- Kan åtalas för vårdslöshet i trafiken (oavsett promillehalt)
- Drygt 40% av 1800 cyklade alkoholpåverkade minst en gång mellan januari och augusti 2018

OLYCKOR

- Ungefär 15% av de cyklister som omkom i trafiken mellan 2006 och 2015 var alkoholpåverkade
- Deras genomsnittliga promillehalt var 1.78‰
- Ungefär 40% av de cyklister (i Umeå) som fått svåra skullskador i samband med cykelolyckor var också alkoholpåverkade

Foto Louis Lo, Unsplash

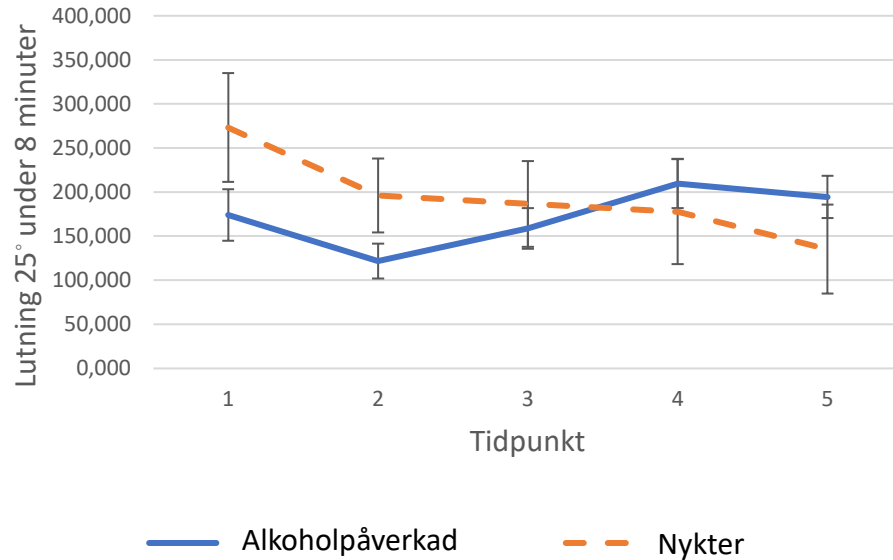
CYKELFÖRMÅGA: EXPERIMENT

- 18 (+4) deltagare cyklade på ett 3.5m brett rullband
- Försågs med alkohol upp till 0.8‰
- Cyklade 5 x10 minuter
- Mätte:
  - Stabilitet (lutning och styrutslag)
  - Kognitiv förmåga
  - Upplevd cykelförmåga
  - Intention (tpb), bakgrundsfrågor etc.

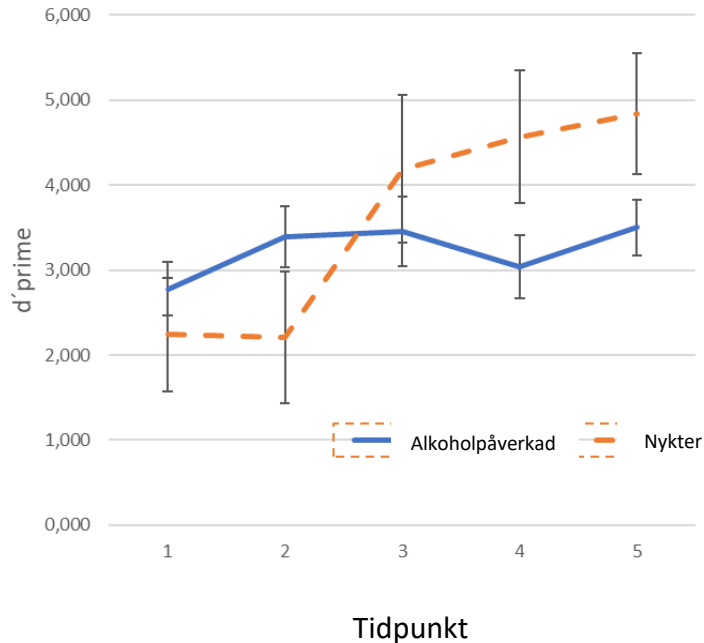
CYKELFÖRMÅGA: STABILITET

- Antalet små utslag (5°) i lutning och styrning påverkades inte av promillehalt
- Antalet stora utslag ($20-25^\circ$) i lutning och styrning ökade med ökande promillehalt

CYKELFÖRMÅGA: KOGNITIV FÖRMÅGA

- Den kognitiva förmågan försämrades med ökande promillehalt

CYKELFÖRMÅGA: UPPLEVD CYKELFÖRMÅGA

- På gruppnivå visade deltagarna en medvetenhet om sin försämrade cykelförmåga medan den enskilda individen inte alltid var medveten om sin egen försämring
- Resultaten visar också att insikten om den försämrade förmågan inte påverkade intentionen att i framtiden cykla alkoholpåverkade i trafiken

FÖRESTÄLLNINGAR: INTERVJU

- 34 deltagare (19 kvinnor, 15 män)
- 22-79 år
- Alla cyklade
- 31 drack alkohol
- 29 hade cyklat under alkoholpåverkan

Foto Louis Lo, Unsplash

vti

FÖRESTÄLLNINGAR: FÖRDELAR

- *Praktiskt*
(snabbt, dörr-till-dörr, flexibelt, billigt)
- *Fritt*
(inga fasta tider, inte beroende av kollektivtrafik, taxi eller hämtning)
- *Tryggt*
(ingen väntan på busshållplatser eller tunnelbanestationer, mindre risk att attackeras*)
- *Trevligt*
(trevligt att cykla hem tillsammans)
- *Bättre än att ta bilen*
(lagligt, social acceptabelt, mindre risk att skada andra)

Ska man gå hem mitt i natten? Det är livsfarligt att bli överfallen, alltså jag vet inte rånad eller vad som helst. På cykel kanske det inte är lika vanligt att nån kommer och tippas av en av cykeln. Så jag känner mig säker på cykeln ...

(Rebecka, 22)

FÖRESTÄLLNINGAR: NACKDELAR

- *Försämrad förmåga*
(längre reaktionstid, försämrad stabilitet, omdöme och uppmärksamhet, överskatta sin förmåga)
- *Fara för sig själv*
(skada sig själv)
- *Fara för andra*
(skada andra fysiskt och psykiskt*)

Jag utsätter bilister för att köra ihjäl mig, vilket ju inte är roligt för mig, men det är inte särskilt roligt för den som gör det heller, som faktiskt drabbas utav detta då, helt oförskyllt för att jag vinglar rätt ut eller betar mig

(Peter, 72)

Fördelarna verkar dock uppväga nackdelarna som deltagarna dessutom inte alltid tänker på

***Jag skulle tro att fördelarna känns större och viktigare,
du tror inte att du ska råka ut för en olycka,
det tror du aldrig.***

(Sara, 64)

FÖRESTÄLLNINGAR: FÖRSVÅRAR

- *Stora mängder alkohol*
- *Försvårande omständigheter*
(dåligt väder, kallt, mörkt, långt)
- *Cykelvänlig infrastruktur*
(avsaknad av cykelbanor, mycket trafik)
- *Bra alternativ*
(bra alternativa transportsätt eller övernattningsmöjligheter)
- *Samhällets fördömande*
(reflektion, olagligt*)
- *Gruppmotstånd*
(tillsägelse)
- *Föräldraskap*
- *Erfarenhet*
(tidigare incidenter/olyckor)

Om man satte upp strikta gränser och efterlevde dem med påföljder. Så [...] man har i åtanke att man kan åka dit och sen så på sikt så ändras ju onekligen värderingar hos folk.

(Mattias, 43)

MÖJLIGA ÅTGÄRDER

- ~~Stora mängder alkohol~~
- ~~Försvårande omständigheter~~
(dåligt väder, kallt, mörkt, långt)
- ~~Cykelvänlig infrastruktur~~
(avsaknad av cykelbanor, mycket trafik)
- *Bra alternativ*
(bra alternativa transportsätt eller övernattningsmöjligheter)
- *Samhällets fördömande*
(reflektion, olagligt)
- *Gruppmotstånd*
(tillsägelse)
- ~~Föräldraskap~~
- ~~Erfarenhet~~
(tidigare incidenter/olyckor)

REKOMMENDATIONER

- *Samhällets fördömande*
Allmänheten har i dagsläget låg acceptans för införandet av promillegräns på cykel
- *Bra alternativ*
Att förbättra kollektivtrafiken så den blir bättre än cykeln kan vara svårt – men inte omöjligt
- *Gruppmotstånd*
Information och väl utformade kampanjer kan utmana de positiva föreställningar som finns om att cykla trots alkoholpåverkan

An aerial photograph of a city street, likely in Stockholm, Sweden, showing a mix of old and new buildings, a river, and a boat. The image is rotated 90 degrees clockwise.

TACK!

henriette.wallén.warner@vti.se

vti